

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,
ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,
email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α. : 3009/06-02-2024)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«1. Εάν δύναται να αποζημιώνεται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. που είναι και αντιδήμαρχος στον Δήμο και πληρώνεται ως τέτοιος και που εκτελεί παράλληλα καθήκοντα. 2. Εάν οι δια περιφοράς (όχι δια ζώσης) συνεδριάσεις του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α. πρέπει να πληρώνονται. 3. Εάν πρέπει να πληρώνεται ο εκπρόσωπος των εργαζομένων που είναι μέλος του Δ.Σ. κατά την συνεδρίαση του Συμβουλίου που λαμβάνει χώρα κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες στο χώρο της εταιρείας. 4. Εάν για το δεύτερο και τρίτο ερώτημα έχουν καταβληθεί αποζημιώσεις το προηγούμενο διάστημα (ενώ δεν θα έπρεπε) πώς μπορεί να γίνουν απαιτητά ταμειακά τα εν λόγω ποσά;».

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο

1. Σύμφωνα με τον ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191) , στο άρθρο 3 «Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης» όπως έχει τροποπ. με το άρθρο 99 ν. 4604/2019 ορίζεται ότι: «9. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να

καταβάλλεται, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Προέδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, μεγαλύτερης του ενός (1) μήνα, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του. **10.** Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του προέδρου της επιχείρησης.».

2. Σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», στο άρθρο 92 «**Αντιμισθία αιρετών**» όπως τροποπ. με το άρθρο 11 του ν. 5056/2023, ορίζεται: «. Η Αντιμισθία των δημάρχων σε δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων είναι ισόποση με το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους είναι ισόποση με το ογδόντα τοις εκατό (80%) των ανωτέρω αποδοχών και των δημάρχων των δήμων με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων είναι ισόποση με το εξήντα τοις εκατό (60%) των ανωτέρω αποδοχών. Υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η πλήρης άσκηση των αιρετών τους καθηκόντων, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων μπορούν να παρέχουν εθελοντικά τον απολύτως απαραίτητο σε ετήσια βάση αριθμό υπηρεσιών στην Υπηρεσία από την οποία προέρχονται, αποκλειστικά για λόγους διατήρησης της επαγγελματικής τους επάρκειας, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις που προβλέπονται από το

οργανικό δίκαιο του Φορέα προς τον οποίο παρέχεται η υπηρεσία και κατά τη διάρκεια αυτής ο αιρετός κωλύεται από την άσκηση των καθηκόντων του 3. Οι Αντιδήμαρχοι λαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της Αντιμισθίας που αναλογεί στο δήμαρχο, ενώ οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το σαράντα τοις εκατό (40%) αυτής...8. Οι δήμαρχοι, **οι Αντιδήμαρχοι**, καθώς και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων και οι σύμβουλοι **που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λαμβάνουν τις απολαβές μόνο από ένα αξίωμα. Οι ανωτέρω επιλέγουν τις απολαβές που λαμβάνουν από κάθε αξίωμα με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται και στους δύο φορείς...**».

3. Με την υπ' α.π. 5401/25951/27.3.2023 Εγκύκλιο του ΥΠ.ΕΣ. με θέμα «Οδηγός για την καταστατική θέση των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (αντιμισθίες, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης, άδειες)» διευκρινίζεται ότι: «...Δε δικαιούνται αποζημίωση τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου τα οποία λαμβάνουν αντιμισθία, δηλαδή ο δήμαρχος, οι έμμισθοι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων, ακόμα και στην περίπτωση που οι τελευταίοι επιλέγουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης κατά ενάσκηση του σχετικού δικαιώματός τους³⁹ ή λαμβάνουν και την αντιμισθία και το μισθό της θέσης τους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 93Α του ν. 3852/2010. Επίσης, οι σύμβουλοι **δεν δικαιούνται αποζημίωση** για περισσότερες από μία συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου που πραγματοποιούνται την ίδια ημέρα, με μικρή ή καθόλου χρονική απόκλιση μεταξύ τους, **καθώς και για συνεδριάσεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα δια περιφοράς ή με τηλεδιάσκεψη...**».

4. Σύμφωνα με τον ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων», στο άρθρο 24 «Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων», όπως τροποπ. με την παρ. 7 του άρθρου 35 του ν. 4484/2017, ορίζεται ότι: «1. Οφειλές υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, από αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές ή αποζημιώσεις εν γένει, δύναται να επιστρέφονται εφάπαξ χωρίς προσαυξήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 123 του Ν. 4270/2014 (Α' 143). 2. Η επιστροφή του καθαρού ποσού συν την αναλογία του φόρου, που έλαβε ο υπάλληλος, δύναται να γίνεται και με παρακράτηση του ενός δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του ή της σύνταξης, εφόσον στο μεταξύ αυτός κατέστη

συνταξιούχος. 3. Σε περίπτωση άρνησης επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παραγράφου 1, καταλογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού. 4. Τυχόν έφεση κατά των σχετικών πράξεων καταλογισμού ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του Ν. 4129/2013 (Α' 52). Στις περιπτώσεις υπαλλήλων, που δεν υπάγονται στις ανωτέρω διατάξεις, η έφεση ασκείται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.».

II. Επί των ερωτημάτων

1. Ο Πρόεδρος Δ.Σ. Δ.Ε.Υ.Α. που παράλληλα ασκεί και καθήκοντα (έμμισθου) Αντιδημάρχου δεν μπορεί λαμβάνει τις αποδοχές και των δυο θέσεων, και οφείλει να επιλέξει τις αποδοχές της θέσης που επιθυμεί να λαμβάνει υποβάλλοντας σχετική Υπεύθυνη Δήλωση προς το Δήμο και προς τη Δ.Ε.Υ.Α. (βλ. άρθρο 92 παρ. 8 ν. 3852/2010 όπως έχει τροποπ. με το άρθρο 11 ν. 5056/2023).

2. Τα μέλη Δ.Σ. Δ.Ε.Υ.Α. δεν δικαιούνται αποζημίωση ανά συνεδρίαση όταν αυτή πραγματοποιείται «δια περιφοράς» (βλ. α.π. 5401/25951/27.3.2023 Εγκύκλιο του ΥΠ.ΕΣ.).

3. Από τη γραμματική ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 3 του ν. 1069/1980 περί αποζημίωσης Προέδρου και μελών Δ.Σ. Δ.Ε.Υ.Α. ανά συνεδρίαση προκύπτει ότι την εν λόγω αποζημίωση δικαιούνται όλα ανεξαιρέτως τα μέλη του Δ.Σ. που παρίστανται στη συνεδρίαση, συμπεριλαμβανομένου και του εκπροσώπου των εργαζομένων. Η εν λόγω αποζημίωση δεν καταβάλλεται μόνο στην περίπτωση που η εν λόγω συμμετοχή του μέλους συνιστά ενάσκηση των κυρίων καθηκόντων του μέλους στην Επιχείρηση (βλ. ΕλΣυν. ΚΠΕΔ Τμ. VII 212/2012 και 15/2015 με την οποία κρίθηκε μη νόμιμη η καταβολή αποζημίωσης ανά συνεδρίασης σε Αντιπρόεδρο Δ.Ε.Υ.Α που έχει οριστεί ως μέλος πλήρους απασχόλησης στην Επιχείρηση). Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι η συμμετοχή του εκπροσώπου των εργαζομένων, ο οποίος προσλήφθηκε στην Επιχείρηση για την άσκηση συγκεκριμένων και διαφορετικών από την εκπροσώπηση των εργαζομένων στο Διοικητικό Συμβούλιο καθηκόντων (ανά κατηγορία/κλάδο/ειδικότητα), δεν συνιστά ενάσκηση των κύριων καθηκόντων, ήτοι των καθηκόντων της οργανικής του θέσης. Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο εκπρόσωπος των εργαζομένων ως μέλος του Δ.Σ. Δ.Ε.Υ.Α. δικαιούται την αποζημίωση ανά συνεδρίαση του άρθρου 3 ν. 1069/1980.

4. Η αναζήτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθεισών αποδοχών - αποζημιώσεων γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στη σχετική απόφαση του το Δ.Σ. καθορίζει το ποσό της επιστροφής και τον τρόπο καταβολής αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 του ν. 4354/2015, ως ισχύει, είτε εφάπαξ είτε με παρακράτηση 1/10 των αποδοχών- αποζημιώσεων του αχρεωστήτως λαβόντος.

Αθήνα, 13-02-2024

Η γνωμοδοτούσα

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**

ΖΕΤΑ Π. ΖΥΓΟΥΡΗ

Δικηγόρος

ΜΔ Δημόσιο Δίκαιο- Δημόσιες Πολιτικές

ΑΘΗΝΑ (ΜΟΥΣΕΙΟ) - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11
Τ.Κ. 10682, τηλ. 2108259140-141
email: pzygouris@gmail.com

